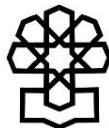

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در تیرماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۹۹۸۹
کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در تیرماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

نوع گزارش: طرح/ لایحه □، راهبردی □، نظارتی ■

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین‌کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

اظهار نظر کننده: ابوالحسن والی‌زاده

ویراستار ادبی: زهره عطاردی

صفحه آرا: سمیرا صادقی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت

۲. شاخص تولید

۳. شاخص فروش

۴. شاخص قیمت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۵/۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۶/۵

به نام خدا

فهرست مطالب

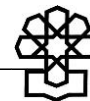
۱	چکیده.....
۱	خلاصه مدیریتی.....
۳	۱. مقدمه.....
۴	۲. شاخص های تولید و فروش شرکت های صنعتی بورسی.....
۵	۳. شاخص های تولید و فروش به تفکیک رشته فعالیت های صنعتی بورسی.....
۹	۳-۱. شاخص های تولید و فروش رشته فعالیت خودرو و قطعات.....
۱۰	۳-۲. شاخص های تولید و فروش رشته فعالیت شیمیایی به جز دارو.....
۱۱	۳-۳. شاخص های تولید و فروش رشته فعالیت فلزات پایه.....
۱۲	۳-۴. شاخص های تولید و فروش رشته فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر.....
۱۳	۳-۵. شاخص های تولید و فروش رشته فعالیت دارو.....
۱۴	۴. شاخص قیمت فعالیت های صنعتی بورسی.....
۱۵	۵. شاخص های تولید و فروش شرکت های معدنی بورسی.....
۱۶	۶. جمع بندی.....
۱۸	پیوست.....
۲۱	پی نوشت.....
۲۱	منابع و مآخذ.....

فهرست جداول

۵	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت های صنعتی و معدنی بورسی در تیرماه سال ۱۴۰۳.....
۱۸	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته فعالیت ها.....
۱۹	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته فعالیت ها.....
۲۰	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت های صنعتی و معدنی بورسی تیرماه سال ۱۴۰۳.....

فهرست اشکال

- شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل..... ۵
- شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۶
- شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل..... ۷
- شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۸
- شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل..... ۸
- شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل..... ۱۰
- شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۰
- شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۱
- شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۱
- شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل..... ۱۲
- شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۲
- شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل..... ۱۳
- شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۳
- شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۳
- شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۳
- شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۴
- شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۴
- شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت..... ۱۴
- شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - تیرماه سال ۱۴۰۳..... ۱۵
- شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۶
- شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۶
- شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل..... ۱۶
- شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۶

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در تیرماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

چکیده

در تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب کاهش ۳/۵ و ۵/۴ درصدی را تجربه کرده‌اند که این شاخص‌ها نسبت به ماه قبل به ترتیب کاهش ۸ و ۹/۸ درصدی داشته‌اند.

در تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و شاخص فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات، نسبت به ماه مشابه سال قبل، کاهش ۱۸ و ۱۹/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۲۰/۲ و ۶/۲ درصدی داشته است. همچنین، شاخص تولید و شاخص فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۶ و ۱۱/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید و شاخص فروش کاهش ۱۵/۲ و ۱۷/۶ درصدی داشته است.

در تیرماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۵/۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۶ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۲/۳ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۴/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد؛ بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

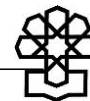
طی تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۵/۴ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۶ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۹ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «دارو» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «چوب و کاغذ» و «شیمیایی (به‌جز دارو)» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «خودرو و قطعات» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۸/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۷/۸ درصدی مواجه شده است.

گفتنی است، طی تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۵/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۹/۸ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۴ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۱۱ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «شیمیایی (به‌جز دارو)» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «تجهیزات برقی» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند و تنها رشته‌فعالیت «شیمیایی (به‌جز دارو)» افزایش در شاخص فروش داشته است.

بر این اساس، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲۰/۲ درصدی مواجه شده است.

در تیرماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۵/۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۶ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۲/۳ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۴/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بوری با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بوری پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۲۲ شرکت بوری استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

بر این اساس، شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

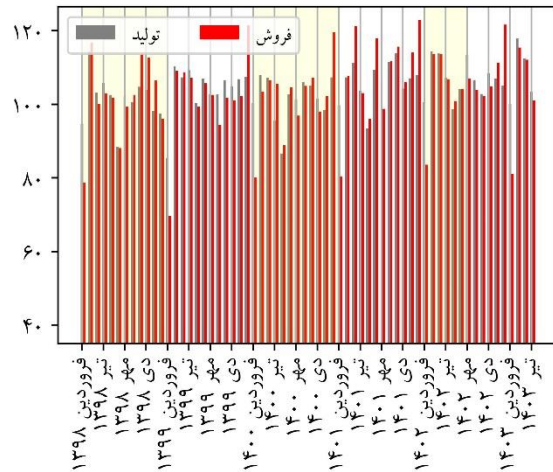
شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد [۱]. در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در تیرماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

۱. شرکت‌های بوری شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

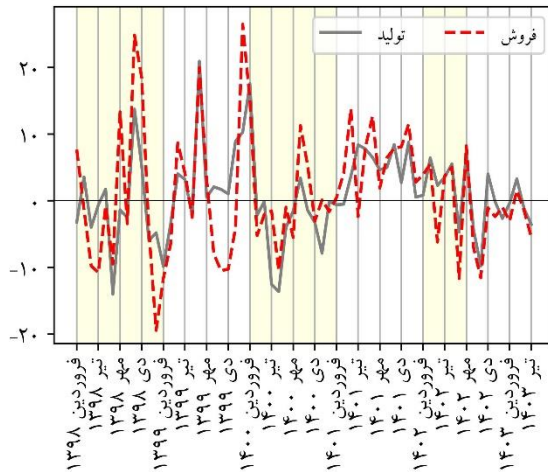
۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی

در تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۵ و ۵/۴ درصدی را تجربه کرده است؛ همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۸ و ۹/۸ درصدی داشته‌اند.

شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش
فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)

شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

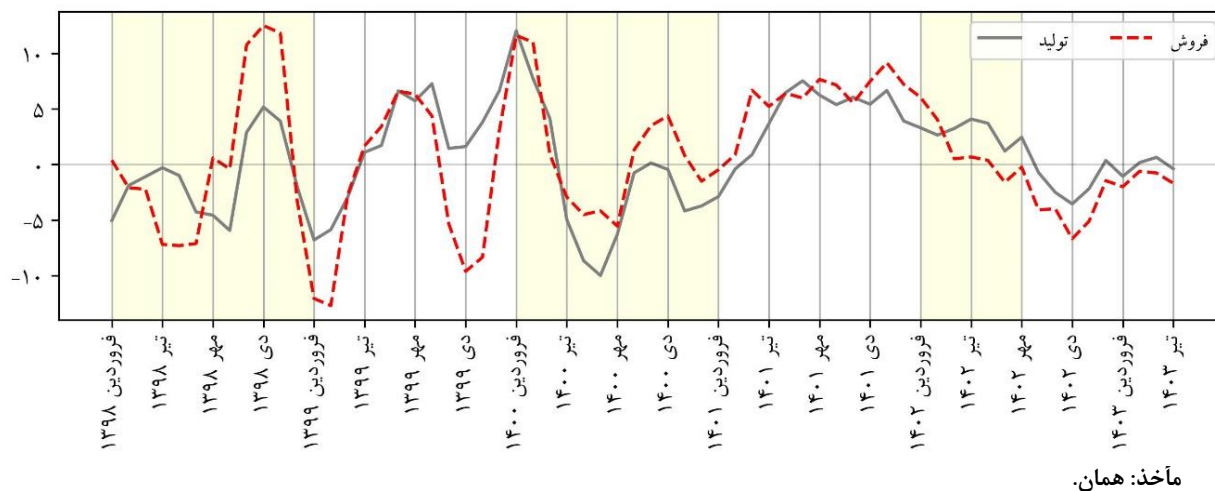

مآخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به تیرماه سال ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۰/۴ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۱/۷ درصدی را نشان می‌دهند.

شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه ماهه شاخص های تولید و فروش
فعالیت های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت های صنعتی و معدنی بورسی در تیرماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش
رشد چهارماهه نسبت به چهارماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد چهارماهه نسبت به چهارماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۲/۰	-۵/۴	-۹/۸	-۰/۴	-۳/۵	-۸/۰	صنعت
-۱/۶	۴/۰	۱/۸	-۰/۵	۱/۷	۴/۱	رشته فعالیت های شیمیایی به جز دارو
-۲/۴	-۱۱/۱	-۱۷/۶	-۱/۹	-۷/۶	-۱۵/۲	منتخب ^۱ صنعت فلزات پایه
-۱۶/۵	-۱۹/۱	-۶/۲	-۱۳/۲	-۱۸/۰	-۲۰/۲	خودرو و قطعات
-۱۸/۹	-۲۳/۵	-۲۰/۲	-۳/۳	-۱۸/۴	-۱۷/۸	معدن

مأخذ: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی.

۳. شاخص های تولید و فروش به تفکیک رشته فعالیت های صنعتی بورسی

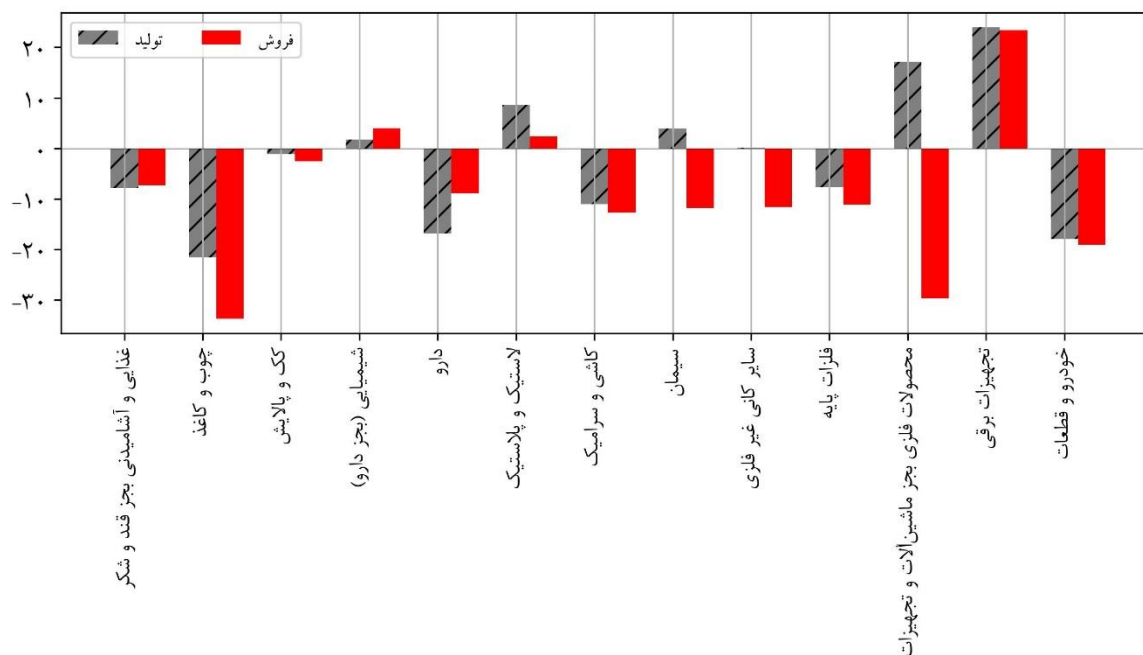
برآوردها نشان می دهند که در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، ۶ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۹ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته فعالیت های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی به جز ماشین آلات و تجهیزات» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته فعالیت های «چوب و کاغذ»، «خودرو و قطعات» و «دارو» بیشترین کاهش در شاخص تولید داشته اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، ۴ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۱۱ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده اند. رشته فعالیت های «تجهیزات برقی»،

۱. اطلاعات سایر رشته فعالیت ها در بخش پیوست آمده است.

«شیمیایی (به‌جز دارو)» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «خودرو و قطعات» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)^۱

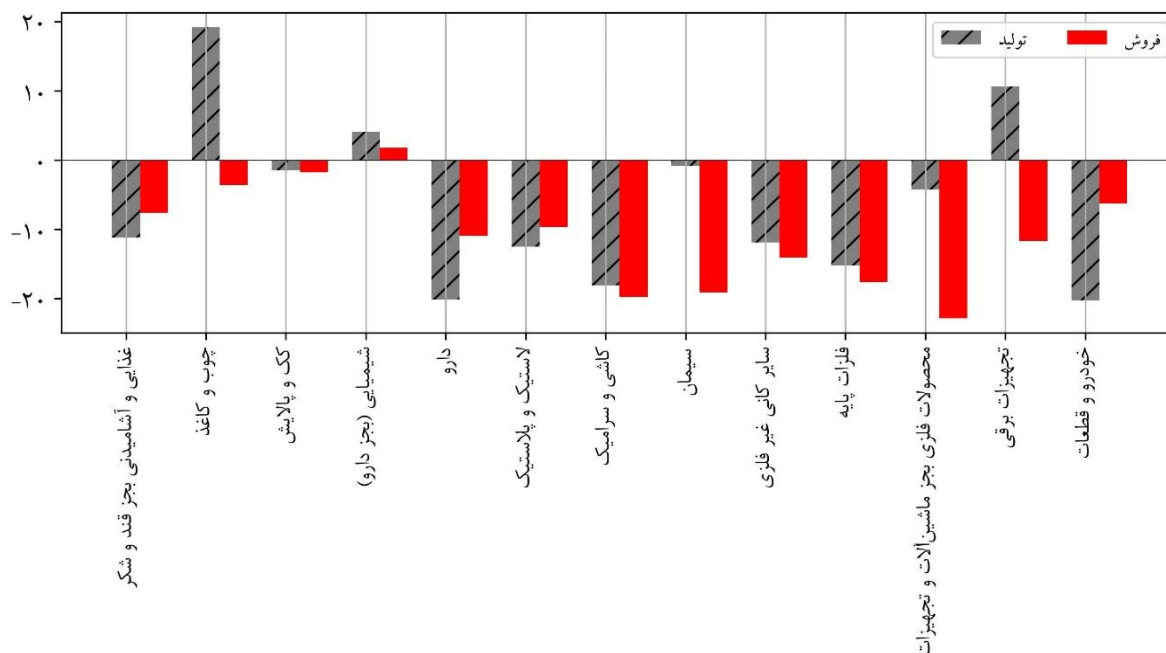

مأخذ: همان.

طی تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، تنها رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «تجهیزات برقی» و «شیمیایی (به‌جز دارو)» افزایش در شاخص تولید داشته‌اند و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «دارو» و «کاشی و سرامیک» بیشترین کاهش را در شاخص تولید ثبت کرده‌اند. همچنین، تنها رشته‌فعالیت «شیمیایی (به‌جز دارو)» افزایش اندکی در شاخص فروش داشته و سایر رشته‌فعالیت‌ها کاهش در شاخص فروش را ثبت کرده‌اند که بیشترین کاهش مربوط به رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «کاشی و سرامیک» و «سیمان» بوده است.

۱. همان‌طور که در گزارش پشتیبان بیان شده است، در رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات چهار شرکت در بورس پذیرش شده‌اند؛ لذا اولاً، شاخص بنگاه‌های بورسی این صنعت گویای وضعیت این بخش از اقتصاد نیست و ثانياً، به‌دلیل تعداد کم بنگاه‌ها احتمال نوسان زیاد در این رشته‌فعالیت بیشتر است. بر این اساس، به‌منظور نمایش بهتر اطلاعات در شکل‌ها، این رشته‌فعالیت از شکل‌های ۴ تا ۷ حذف شده است.

شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

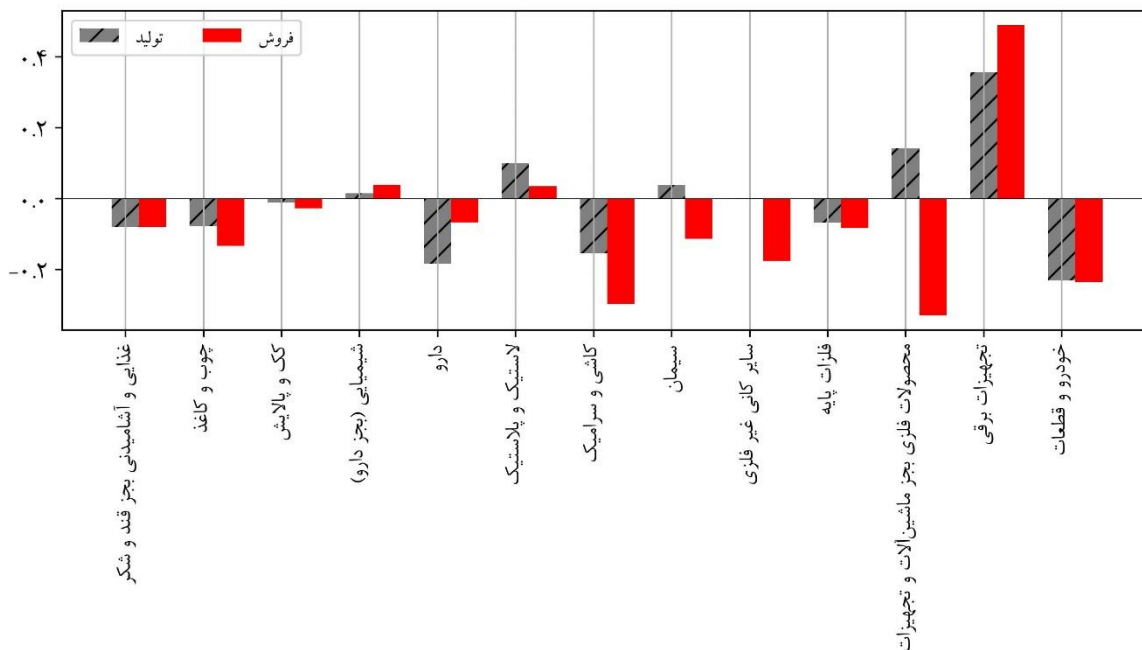

مأخذ: همان.

طی تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «دارو» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «شیمیایی (به‌جز دارو)» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش به‌خود اختصاص داده‌اند.

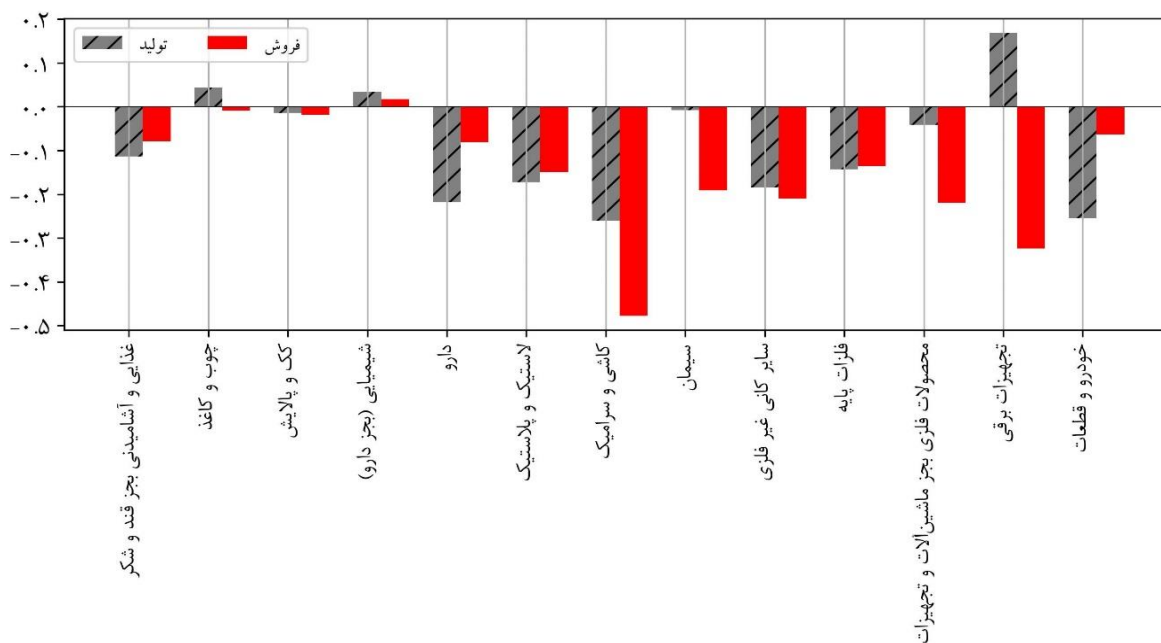
همچنین، طی تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «چوب و کاغذ» و «شیمیایی (به‌جز دارو)» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «خودرو و قطعات» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «تجهیزات برقی» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش و تنها رشته‌فعالیت «شیمیایی (به‌جز دارو)» افزایش در شاخص فروش داشته است.

شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

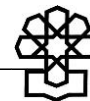

مأخذ: همان.

شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

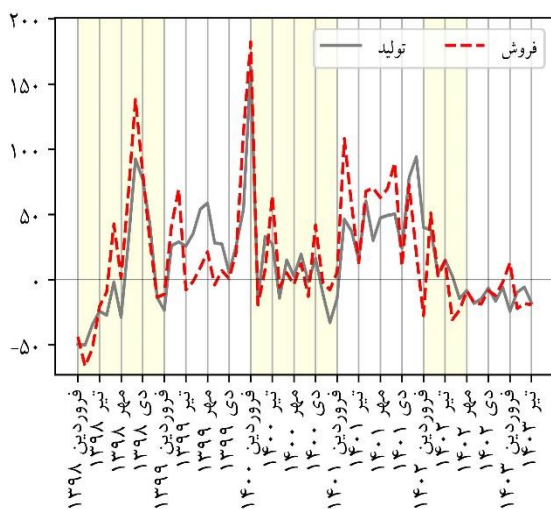

در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به‌جز دارو)» و «فلزات پایه» به‌دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» و «دارو» پرداخته شده است.

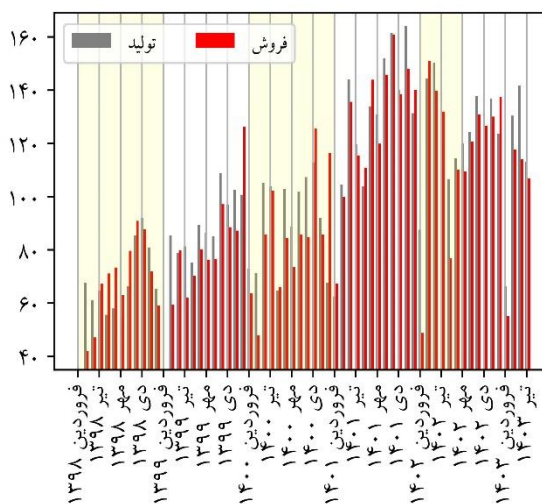
۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در تیرماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۸ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۰/۲ درصدی داشته و همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۹/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۶/۲ درصدی داشته است. همان‌طور که در شکل ۱۰ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته‌اند، همچنین مطابق شکل ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است.

شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

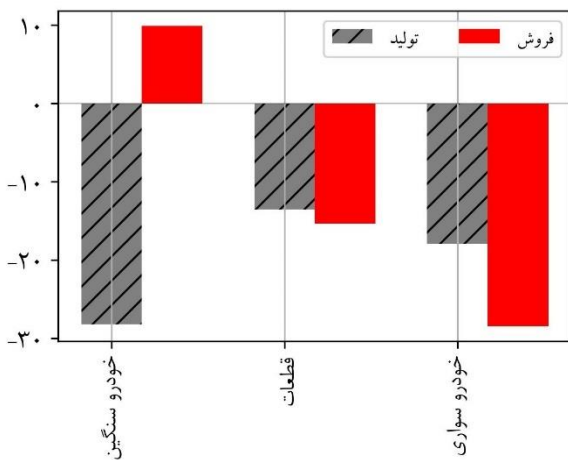

شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)

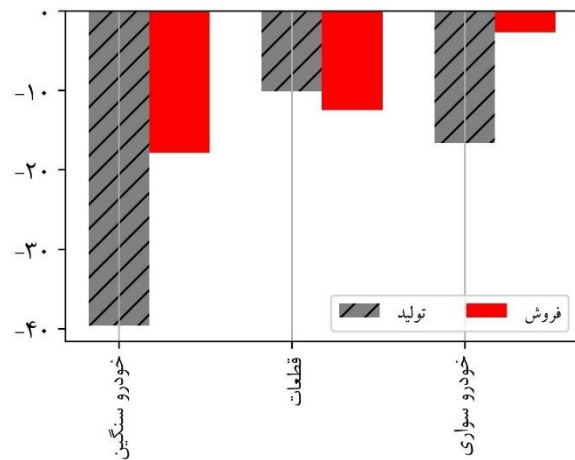

مآخذ: همان.

شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

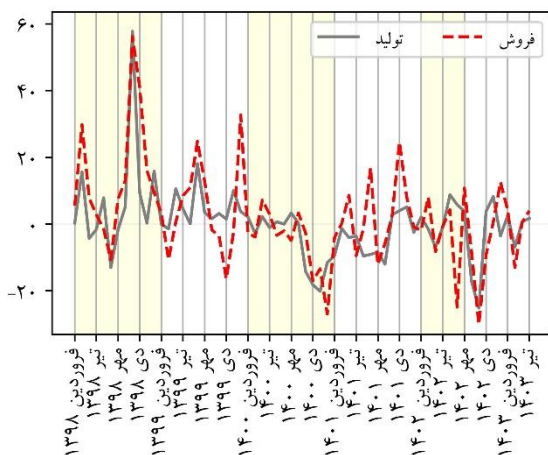

مآخذ: همان.

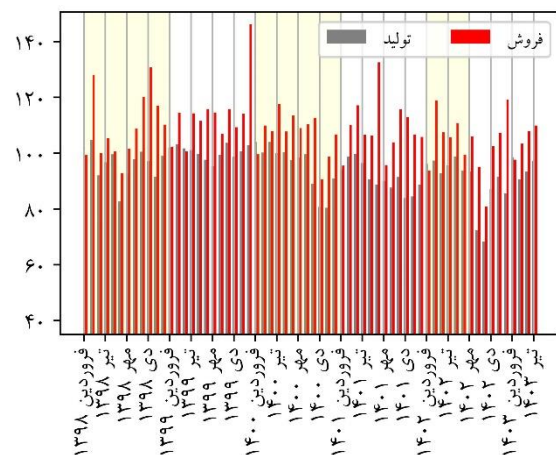
۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو

در تیرماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۴/۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱/۸ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۴، نسبت به ماه قبل شاخص تولید زیربخش‌های «متانول» و «خوراک پالایشگاه‌ها» افزایش یافته است. همچنین، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز افزایش شاخص تولید تحت‌تأثیر افزایش تولید زیربخش «متانول» و «کودها و ترکیبات نیتروژن‌دار» رشد مثبتی داشته است.

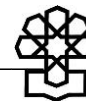
شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد)

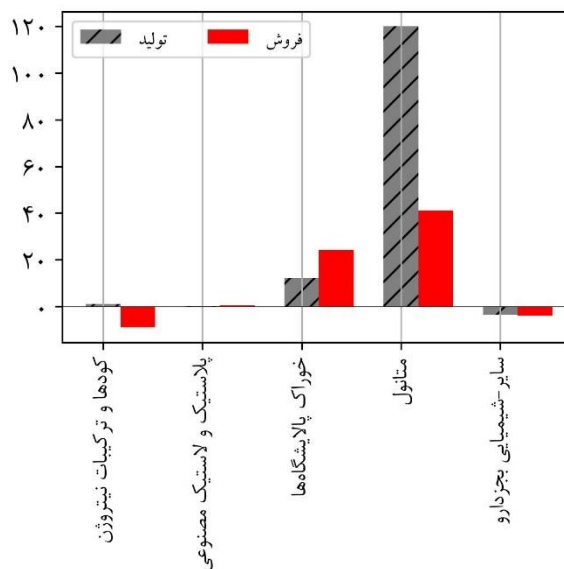
شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)

مآخذ: همان.

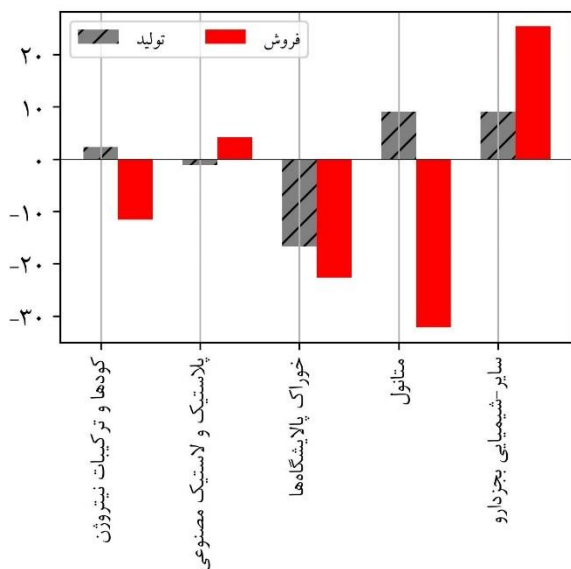

شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل

مآخذ: همان.

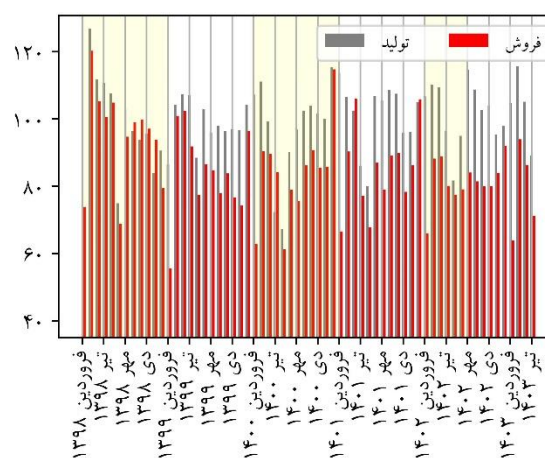
شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

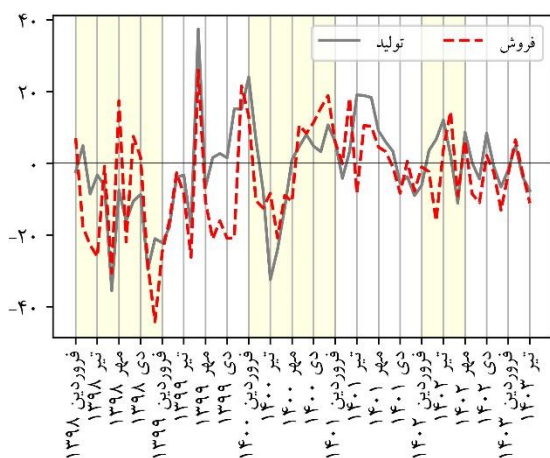
در تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۵/۲ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۱/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۷/۶ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۸، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است. همچنین نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها به جز شاخص تولید «ورق» کاهش یافته است.

شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)

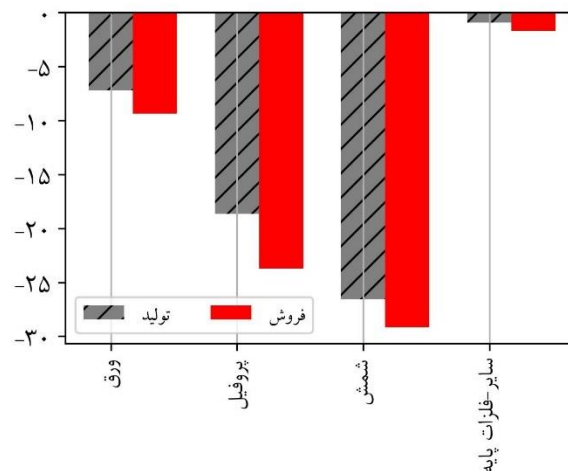
مآخذ: همان.

شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش

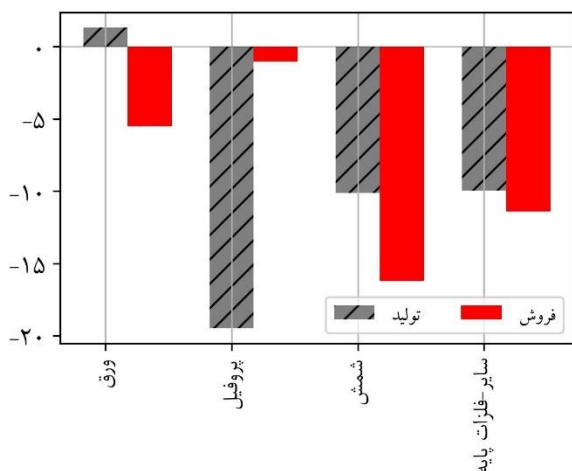
زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

مآخذ: همان.

شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش

زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل

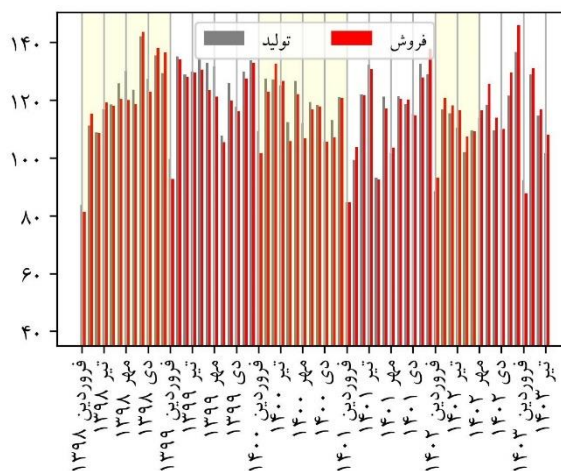

۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

در تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۱/۲ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۷/۶ درصدی داشته است. مطابق شکل ۲۲ نسبت به ماه قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها به جز «روغنی‌ها» کاهش یافته، همچنین مطابق شکل ۲۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است.

شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش

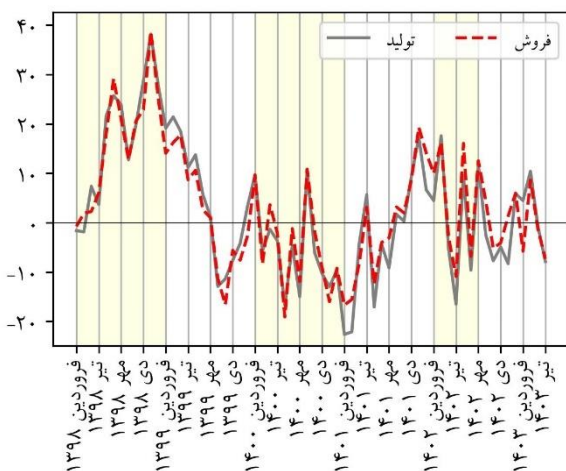
غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰)

مآخذ: همان.

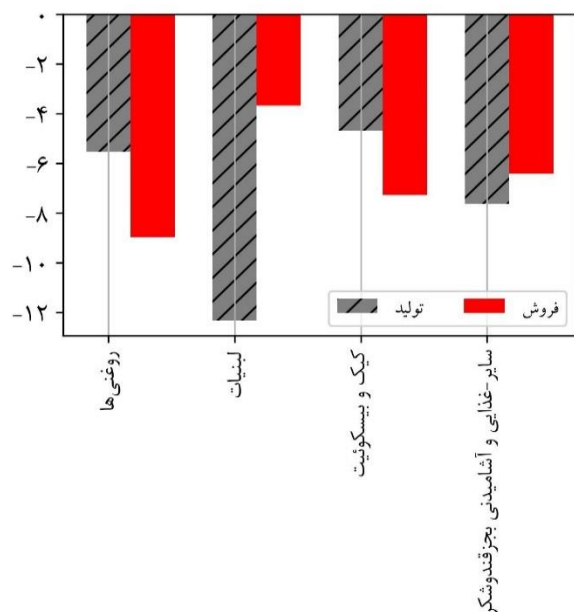
شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید

و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

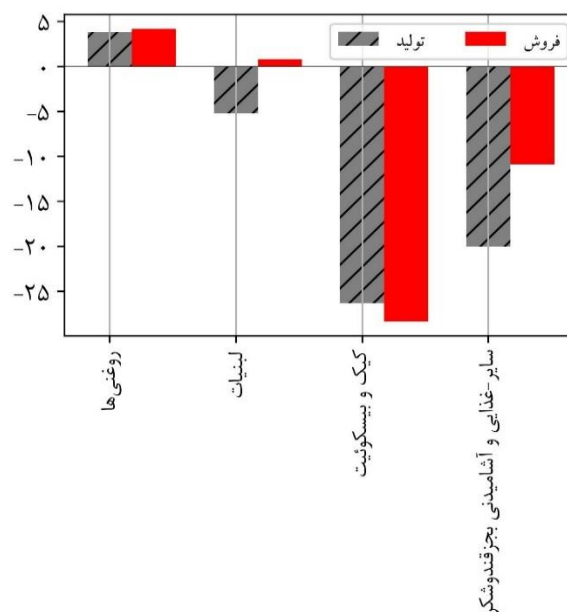

شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل

شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

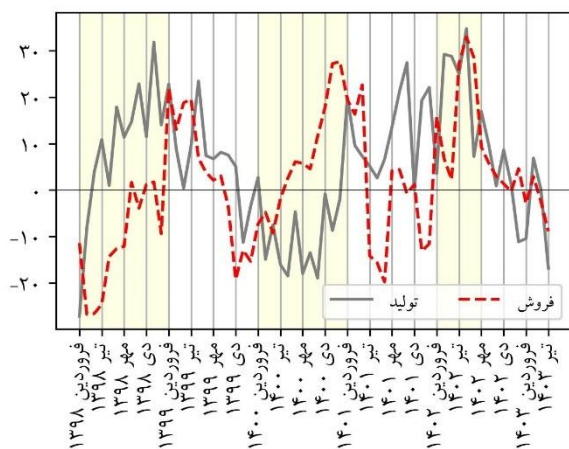

مآخذ: همان.

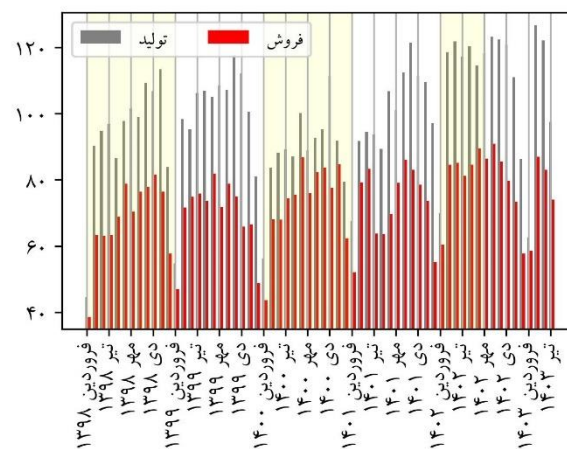
۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در تیرماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۶/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۰/۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۰/۹ درصدی داشته است. طبق شکل ۲۶ نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته و از طرفی مطابق شکل ۲۷ نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است.

شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)

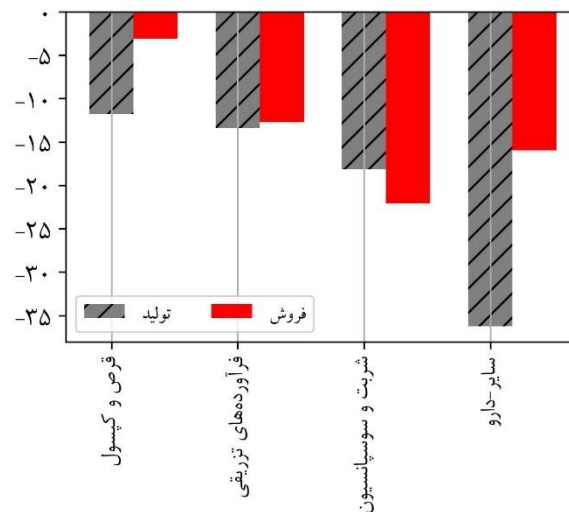

شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)

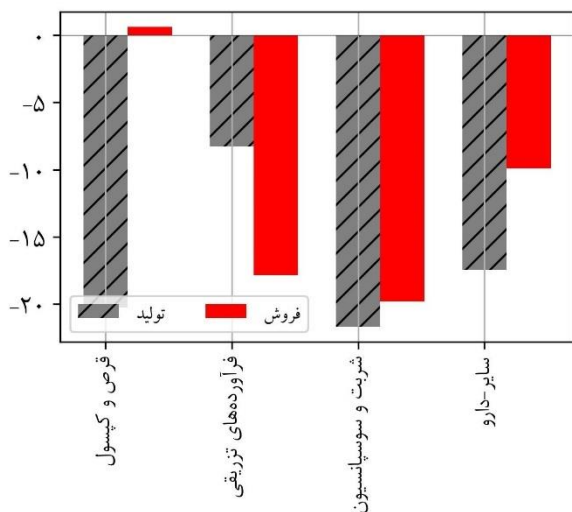

مآخذ: همان.

شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

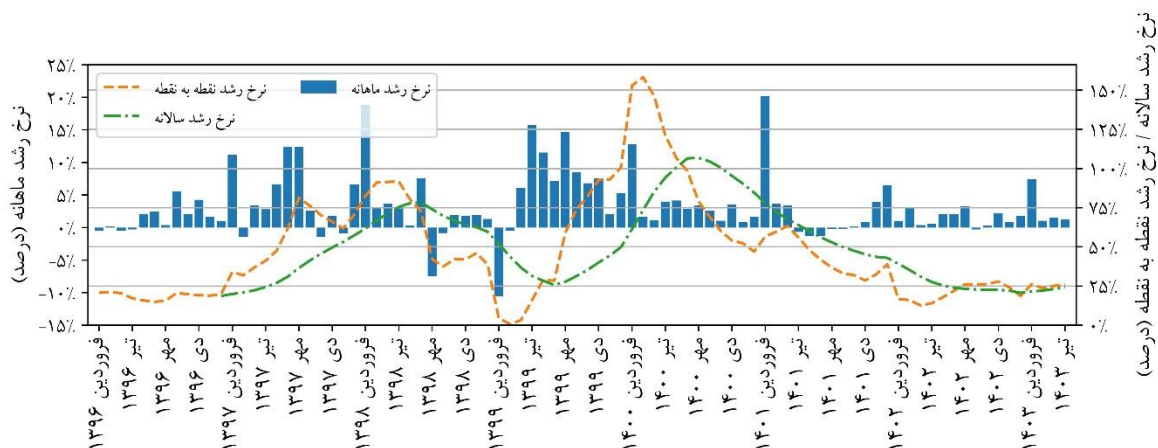

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

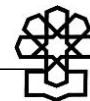
در تیرماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۴ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با کاهش ۵/۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۶ درصد رسیده است. گفتنی است؛ میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۲/۳ واحد درصد کاهش داشته و میزان ۲۴/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)

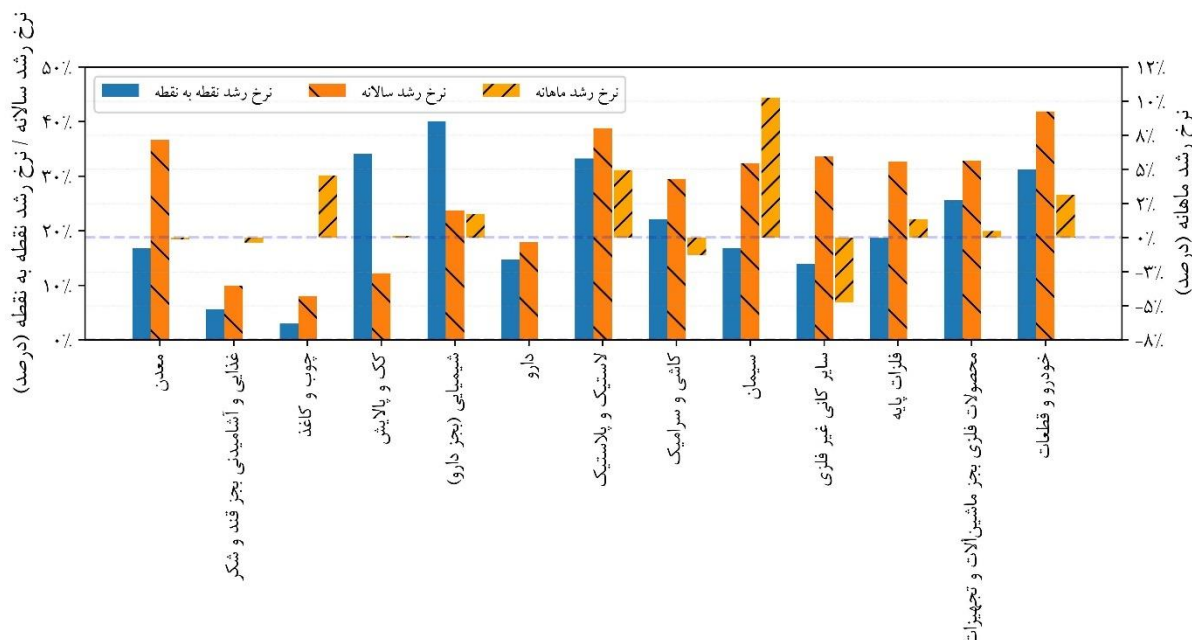
مأخذ: همان.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
 ۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
 ۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در دوازده ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد؛ در تیرماه سال ۱۴۰۳، رشته‌فعالیت‌های «سیمان» و «لاستیک و پلاستیک» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی به جز دارو» و «کک و پالایش» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - تیرماه سال ۱۴۰۳

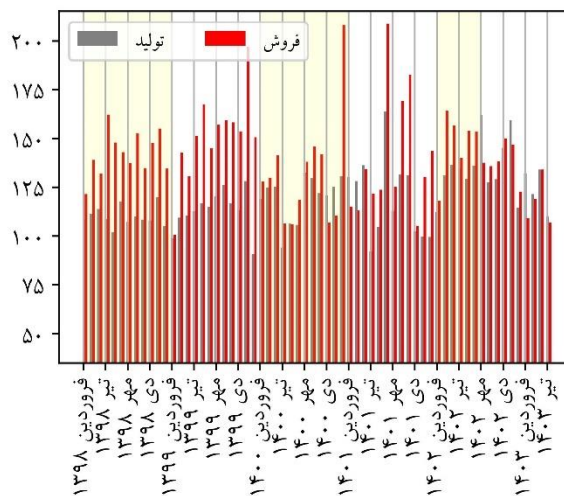

مأخذ: همان.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

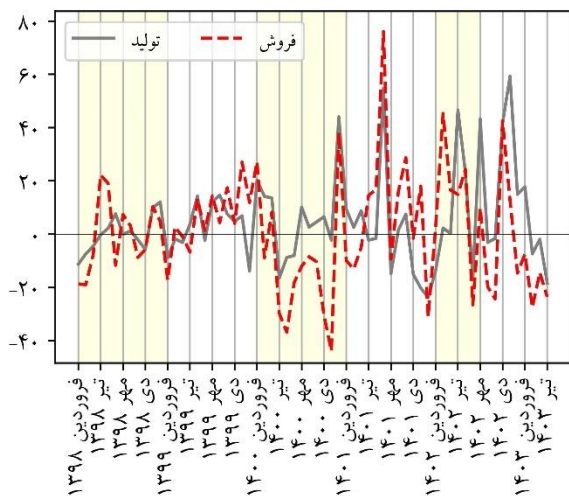
در تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۸/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۷/۸ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲۰/۲ درصدی مواجه شده است. مطابق شکل ۳۲، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته و از طرفی مطابق شکل ۳۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید زیربخش‌های «گندله» و «سایر» منجر به کاهش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش «کنسانتره» و «سایر» باعث کاهش شاخص فروش شده است.

شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)

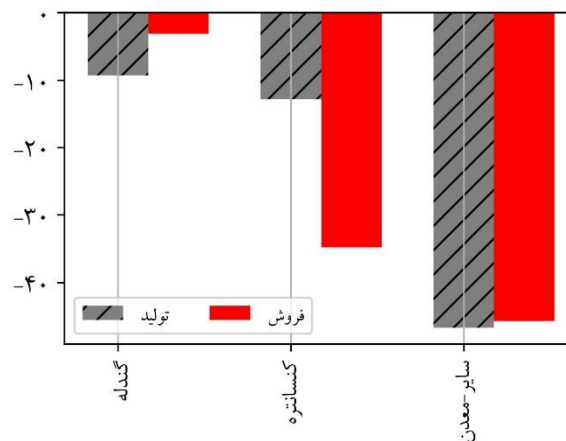

مآخذ: همان.

شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

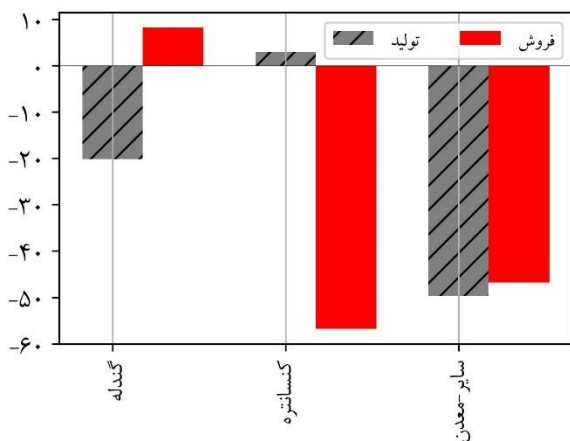

شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

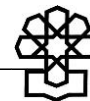
مآخذ: همان.

شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

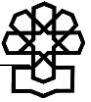

۶. جمع‌بندی

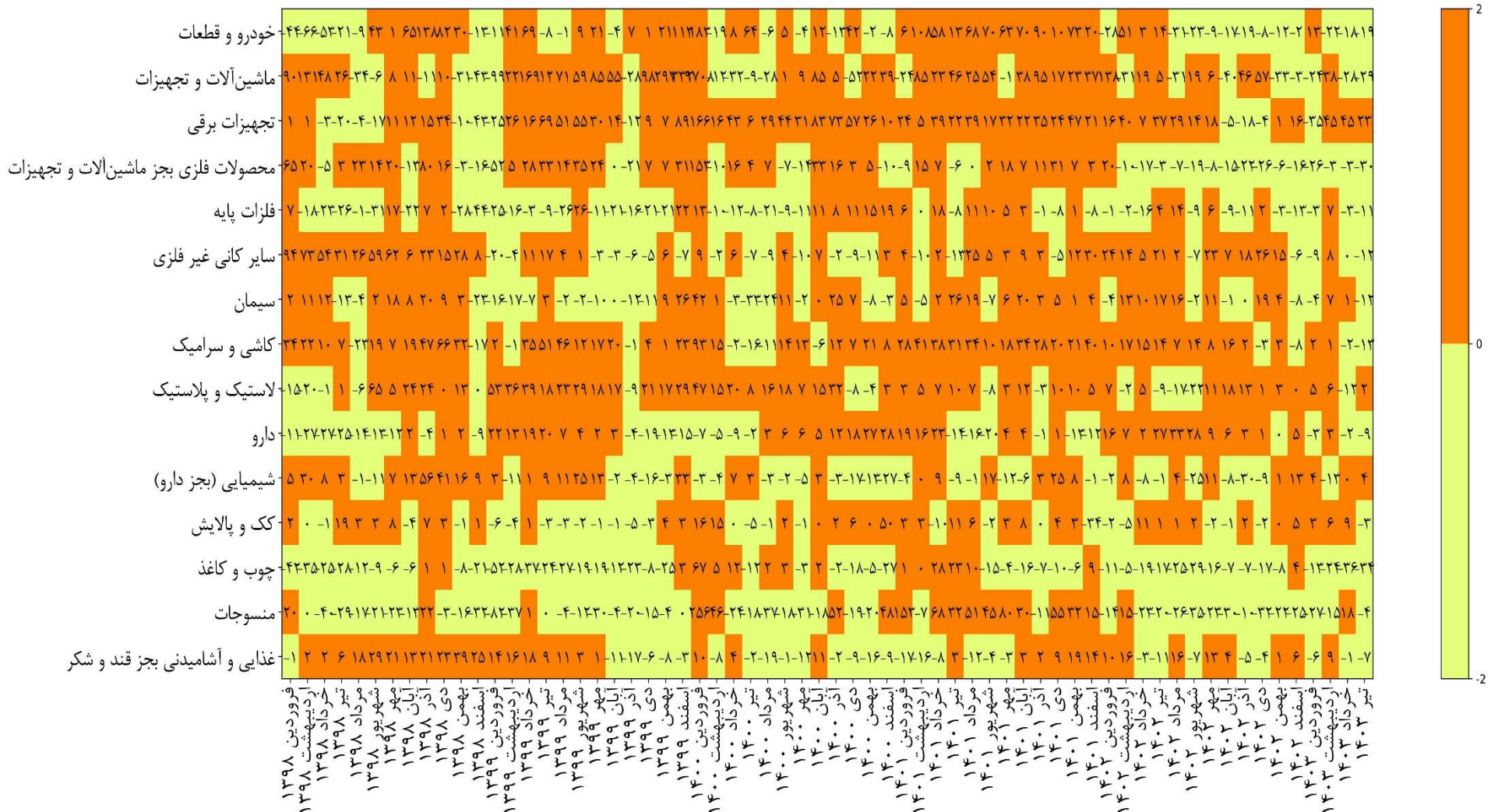
شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۲۲ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم‌حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش، تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در تیرماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی تیرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۸ درصدی مواجه شده و همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۵/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۹/۸ درصدی مواجه شده است. گفتنی است؛ شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۶ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۱/۴ درصد افزایش یافته است.

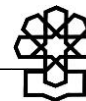
جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل (۱۰۰=۱۴۰۰))

۱. رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات در بورس تنها شامل چهار شرکت بوده و به این دلیل نماینده تمام صنعت نیست و با توجه به نوسان شاخص تولید و فروش آن، تنها در جداول پیوست آورده شده است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در تیرماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد چهارماهه نسبت به چهارماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد چهارماهه نسبت به چهارماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱۸/۹	-۲۳/۵	-۲۰/۲	-۳/۳	-۱۸/۴	-۱۷/۸	معدن
-۲/۰	-۵/۴	-۹/۸	-۰/۴	-۳/۵	-۸/۰	صنعت
-۱/۱	-۷/۳	-۷/۶	۱/۵	-۷/۸	-۱۱/۲	مواد غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر
-۶/۸	-۳/۹	-۲۰/۰	-۱۲/۴	-۹/۱	-۱۲/۷	منسوجات
-۲۷/۳	-۳۳/۷	-۳/۶	-۲۵/۵	-۲۱/۶	۱۹/۲	چوب و کاغذ
۳/۷	-۲/۵	-۱/۸	۴/۰	-۱/۲	-۱/۵	کک و پالایش
-۱/۶	۴/۰	۱/۸	-۰/۵	۱/۷	۴/۱	شیمیایی (به جز دارو)
-۲/۸	-۸/۹	-۱۰/۹	-۴/۴	-۱۶/۸	-۲۰/۱	دارو
-۰/۵	۲/۴	-۹/۶	۱۱/۲	۸/۶	-۱۲/۵	لاستیک و پلاستیک
-۳/۳	-۱۲/۸	-۱۹/۸	-۱/۶	-۱۱/۱	-۱۸/۱	کاشی و سرامیک
-۱/۸	-۱۱/۸	-۱۹/۱	۱/۶	۳/۹	-۰/۸	سیمان
-۲/۹	-۱۱/۶	-۱۴/۱	۱۰/۲	۰/۱	-۱۱/۹	سایر کانی غیر فلزی
-۲/۴	-۱۱/۱	-۱۷/۶	-۱/۹	-۷/۶	-۱۵/۲	فلزات پایه
-۱۵/۰	-۲۹/۷	-۲۲/۸	-۹/۴	۱۷/۲	-۴/۳	محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۲۷/۰	۲۳/۴	-۱۱/۶	۲۱/۲	۲۴/۰	۱۰/۶	تجهیزات برقی
-۱۳/۲	-۲۹/۱	-۲۳/۱	-۴/۳	-۵/۵	۴/۶	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۱۶/۵	-۱۹/۱	-۶/۲	-۱۳/۲	-۱۸/۰	-۲۰/۲	خودرو و قطعات

پی‌نوشت

[۱]. برای اطلاعات بیشتر به گزارش پشتیبان مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به شماره مسلسل ۱۸۰۰۱ مراجعه شود.

[۲]. برای اطلاعات بیشتر به گزارش شاخص مدیران خرید تیرماه سال ۱۴۰۳ مراجعه شود.

<https://chambertrust.ir/digital-library/publishers.html>

منابع و مأخذ

۱. ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا؛ (۱۴۰۱)، «معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.
۲. گزارش طرح شامخ مدیران خرید تیرماه ۱۴۰۳، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.
۳. ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا؛ (۱۴۰۳)، «پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در خردادماه ۱۴۰۳»، بخش صنعت و معدن، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۹۹۰۵.

4. <https://www.codal.ir/>

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛ در تیرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید و شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی به‌ترتیب کاهش ۳/۵ و ۵/۴ درصدی را تجربه کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir